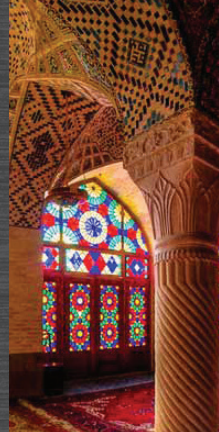
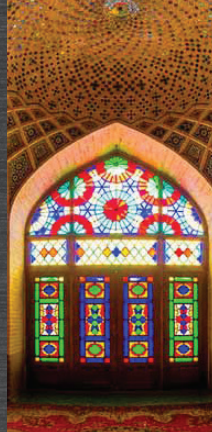
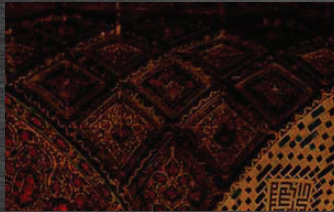
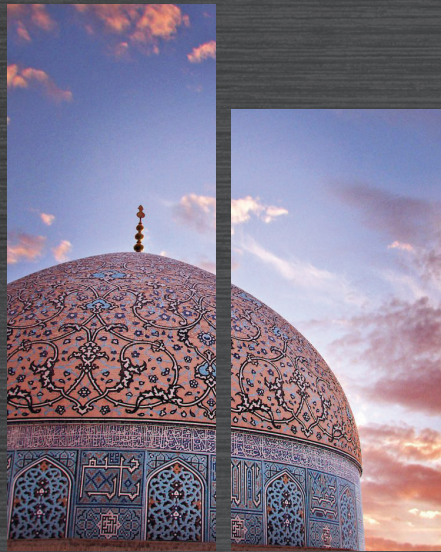

سلامت مساجد،
مجالس سوگواری
و هیات‌های مذهبی

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
دفتر آموزش و ارتقای سلامت
مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر
مرکز سلامت محیط و کار
دفتر بهبود تغذیه جامعه معاونت بهداشت
مرکز روابط عمومی و اطلاع‌رسانی

behdasht.gov.ir
iec.behdasht.gov.ir

پیشگیری از سقوط افراد

ایمنی در مساجد، تکایا، حسینیه‌ها و هیات‌های مذهبی

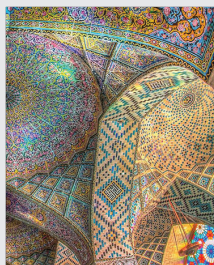
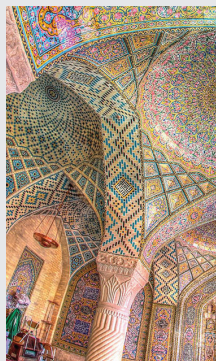
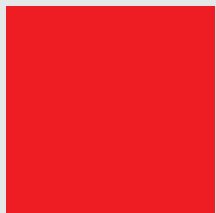
پیشگیری از سقوط افراد

بسیاری از مساجد، حسینیه‌ها و سایر اماکن مذهبی در بیش از یک طبقه ساخته شده‌اند. لذا ازدحام جمعیت در طبقات بالا و تردد در پلکان‌ها به‌ویژه در پایان نماز و سایر مراسم‌ها، احتمال سقوط افراد را افزایش می‌دهد. برخورد پنجه پای افراد در حین حرکت به درپوش‌های غیر یکنواخت کف، لبه‌های فرش و سیم‌های سیار نیز از علل سقوط و افتادن افراد است که در بعضی مواقع منجر به صدمه و آسیب به فرد می‌شود. با این حال شرایط محیط اطراف محل سقوط روی شدت آسیب اثرگذار است. رعایت نظم و مرتب بودن مسیر تردد افراد در کاهش احتمال برخورد پا با اشیاء و افتادن افراد مؤثر است. لیز خوردن یکی دیگر از علل سقوط افراد است و به زبر یا صاف و خیس یا خشک بودن سطح زمین وابسته است؛ بنابراین مرتب کردن مسیر حرکت افراد، تمیز کردن سطح زمین و خشک نگه‌داشتن آن در پیشگیری از لیز خوردن افراد مؤثر است. به‌علاوه انتخاب کف‌پوش مناسب به‌ویژه در مناطقی از مسجد نظیر راهروها که با فرش پوشانده نمی‌شوند، خطر لیز خوردن را کاهش می‌دهد. بخشی از راهکارهای پیشگیری از سقوط افراد عبارتند از:

- گاهی اوقات علت سقوط، ازدحام جمعیت در طبقات بالا و تردد در پلکان‌ها است، در این حالت نصب نرده مناسب در امتداد پله‌ها و جلوی طبقات بالا و نصب حفاظ مناسب برای پنجره‌ها نقش بسیاری در کاهش سقوط کودکان و افراد مسن دارد. به‌علاوه ضروری است تا درب‌های منتهی به پشت‌بام و طبقات فوقانی، برای جلوگیری از سقوط کودکان، در مواقع غیرضروری قفل باشند.
- دور تا دور لبه ایوانک‌هایی که بالاتر از طبقه اصلی قرار دارند،

باید دیوار یا نرده‌ای به ارتفاع حداقل ۶۵ سانتیمتر نصب شود. ■ برای نظافت پنجره‌ها و سقف‌ها و تعویض لامپ‌ها از نردبان‌های استاندارد و ۲ طرفه و چهارپایه‌هایی که سطح اتکای مطمئنی دارند، استفاده کنید و از راه‌رفتن روی نرده خودداری نمایید. ■ در هنگام استفاده از نردبان و چهارپایه، ابتدا از سالم بودن آن اطمینان حاصل کنید. ■ چنانچه دچار ضعف و سرگیجه هستید از نردبان یا چهارپایه استفاده نکنید. ■ هنگام بالا رفتن از نردبان از هر دو دست استفاده کنید. استفاده از یک دست و همراه داشتن وسیله‌ای در حین بالا رفتن، خطرناک است و احتمال سقوط را افزایش می‌دهد.

افراد مسن

در بسیاری از موارد، افراد مسن به‌طور مداوم جهت اقامه نماز جماعت و برگزاری مراسم‌های ایام محرم به مساجد، تکایا، حسینیه‌ها و هیات مذهبی مراجعه می‌کنند. این افراد اغلب مبتلا به پوکی استخوان بوده و از درد کمر و مفاصل رنج می‌برند بنابراین باید به‌منظور پیشگیری از آسیب‌های احتمالی در آنان به موارد زیر توجه شود:

■ باید مسیری صاف و فاقد پله برای دسترسی سالمندان به ساختمان و حتی‌الامکان حیاط مسجد در نظر گرفته شود. محیط صاف احتمال افتادن افراد و در نهایت شکستگی استخوان‌ها را به حداقل می‌رساند.

■ سرویس‌های بهداشتی باید هم‌سطح با زمین باشد و جهت کاهش احتمال آسیب به افراد مسن، حداقل یک واحد توالت فرنگی در محوطه سرویس‌های بهداشتی ساخته شود.

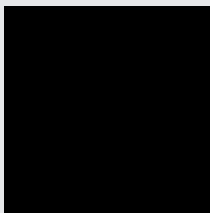
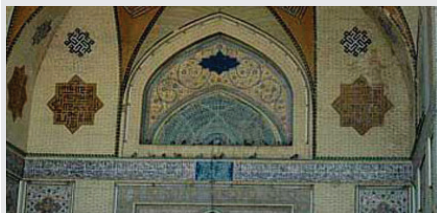
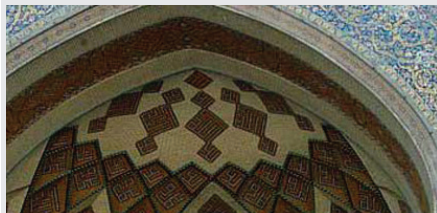
■ در صورت وجود پله در ورودی مسجد، توصیه می‌گردد برای

رفاه افراد مسن، سطح شیب‌دار (Ramp) در نظر گرفته شود. **■** پله‌ها باید مجهز به نرده با دستگیره مناسب باشد تا افراد مسن با اتکا به آن‌ها تردد نمایند و فشار کمتری به مفاصل آنها وارد آید.

■ در بعضی مساجد فضای طبقه فوقانی به بانوان اختصاص داده می‌شود، در این حالت توصیه می‌گردد جهت رفاه حال خانم‌های مسن و افراد مبتلا به بیماری‌های اسکلتی، آسانسور مناسب در نظر گرفته شود.

■ در حیاط مسجد و اماکن مذهبی باید تعداد کافی صندلی جهت نشستن افراد مسن، بیمار و ... وجود داشته باشد.

شرایط راه‌های خروجی در مساجد و اماکن مذهبی

راه خروج، مسیر پیوسته و بدون مانعی است که از هر نقطه داخل ساختمان شروع و تا معابر عمومی (کوچه یا خیابان) امتداد دارد. مناسب و ایمن بودن راه‌های خروجی از جمله اقدامات خوبی است که می‌تواند اثرات نامطلوب (به‌ویژه خسارات جانی) ناشی از بروز حوادثی نظیر آتش‌سوزی را کاهش دهد. مهم‌ترین فاکتورهای حائز اهمیت در رابطه با راه‌های خروجی در مساجد و اماکن مذهبی عبارتند از:

■ مسیرهای دسترسی خروج و درب‌های منتهی به خروجی‌ها باید به‌گونه‌ای طراحی و آراسته شوند که به‌وضوح قابل تشخیص باشند. نصب هرگونه پرده، آویز، آینه و نظایر آن روی درب‌های خروجی ممنوع است.

■ روشنایی راه‌های خروج باید به‌گونه‌ای باشد که در مواقع لزوم، روشنایی به‌طور مداوم و پیوسته برقرار باشد و افراد بتوانند راه را به‌درستی تشخیص داده و مسیر خروج را به‌راحتی طی کنند. حداقل شدت روشنایی راه‌های خروج در سطح کف هیچ نقطه‌ای از جمله گوشه‌ها نباید کمتر از ۱۰ لوکس باشد.

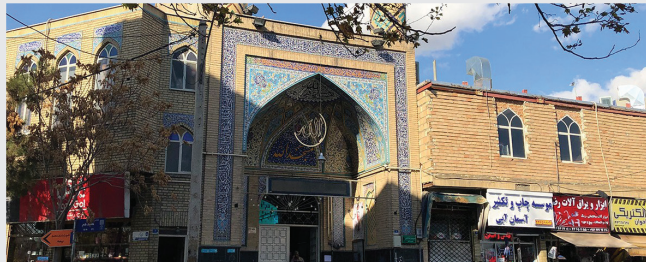
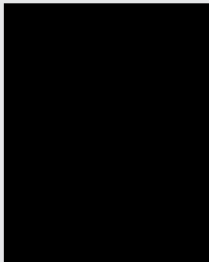
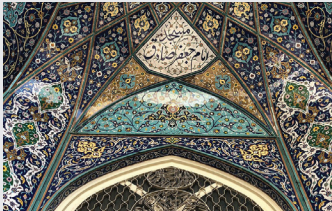
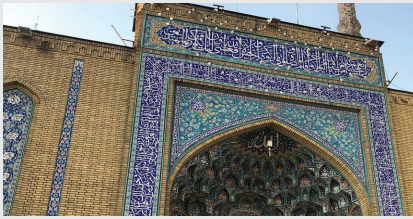
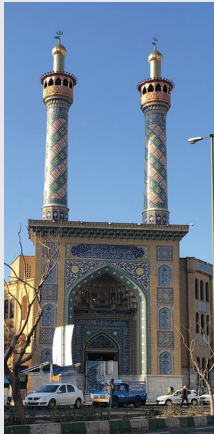
■ برق مورد نیاز برای روشنایی مسیرهای خروج و پمپ‌های آب آتش‌نشانی باید از منبعی مداوم و مطمئن تأمین شود. چنانچه از برق اضطراری استفاده می‌شود، برق شبکه باید به‌طور خودکار عمل نموده و وقفه ایجادشده در روشنایی از ۱۰ ثانیه بیشتر نشود.

■ امکان رؤیت راه خروج و پلکان ساختمان باید از هر طرف برای افراد فراهم باشد.

■ تمام راه‌های خروجی باید با علامت‌های مناسب که سمت و جهت دستیابی به راه خروج را نشان می‌دهد مشخص شوند، مگر آنکه راه خروج و محل دسترسی به آن فوراً و به‌آسانی، قابل دیدن باشد.

■ علائم خروج اضطراری باید به‌گونه‌ای باشد که کلمه خروج را به‌طور ساده و خوانا نشان دهد و نورپردازی از درون یا بیرون داشته باشد.

■ درب‌های خروج اضطراری باید موافق جهت خروج، باز شوند.

امام جعفر صادق (ع):

اغْسِلُوا أَيْدِيَكُمْ قَبْلَ الطَّعَامِ وَ بَعْدَهُ - فَإِنَّهُ يَنْفِي الْفَقْرَ وَ
يَزِيدُ فِي الْعُمْرِ.

دست‌های خود را قبل و بعد از خوردن طعام بشوید
چه فقر را برطرف می‌کند و بر عمر می‌افزاید.

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
دفتر آموزش و ارتقای سلامت، مرکز مدیریت
بیماری‌های واگیر، مرکز سلامت محیط
و کار / دفتر بهبود تغذیه جامعه معاونت
بهداشت / مرکز روابط عمومی و اطلاع رسانی

behdasht.gov.ir
iec.behdasht.gov.ir